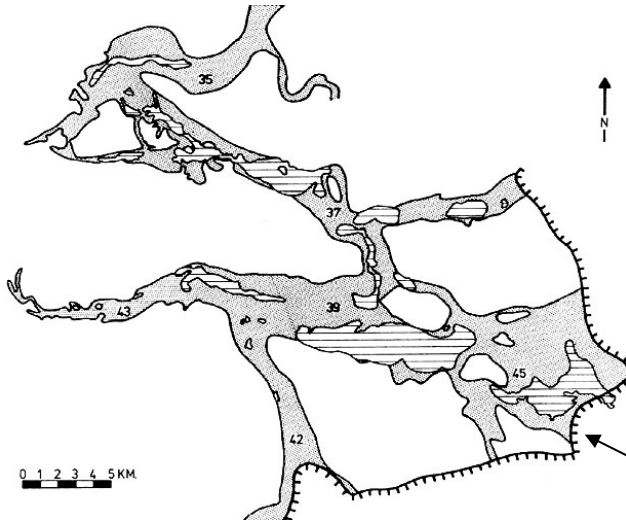

Hylke – Fårbjerg

Det Midtjyske Søhøjland ligger midt imellem to af landets tydeligste israndslinier, der begge er dannet under den sidste istid, Weichsel Istiden. Vest for den centrale del af Søhøjlandet ligger Hovedopholdslinien, der kan følges fra Viborg i nord til Padborg i syd ved den dansk-tyske grænse. Øst herfor ligger den Østjyske Israndslinie der blev dannet et par tusinde år herefter af fremskridende ismasser i forbindelse med det Ungbaltiske Fremstød.

Der findes en del tydelige udsnit af den Østjyske Israndslinie i Søhøjlandet, hvoraf området mellem Hylke og Fårbjerg umiddelbart syd for Skanderborg Sø udgør egnens mest interessante. Israndsliniens beliggenhed er på dette sted defineret ud fra en række, indbyrdes parallelle randmoræner.

*Udbredelsen af det Ungbaltiske Fremstød ved den Østjyske Israndslinie. Pilen viser beliggenheden af isranden ved Hylke – Fårbjerg. Formen af isranden ses her at være næsten nord-syd.
Grå signatur: Smeltevandsaflejringer. Vandret skraveret signatur: Nuværende større søområder.
Takket signatur: Gletscherfronten. Tal angiver kotehøjden i meter for smeltevandsaflejringerne. Fra: Larsen, Kronborg & Bender (1981).*

Randmorænerne indre består af sand fra den yngste del af Neogen (tidl. Tertiær) og viser derved, at de er skudt op af en aktiv isfront.

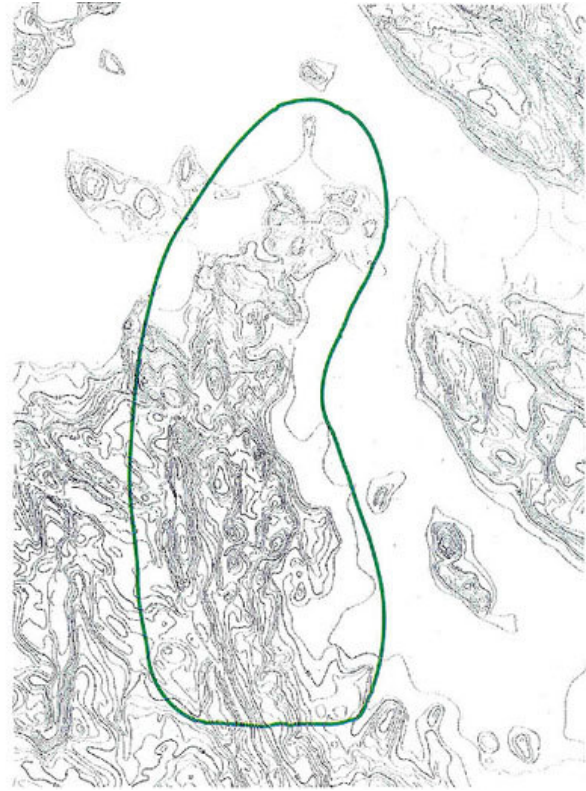
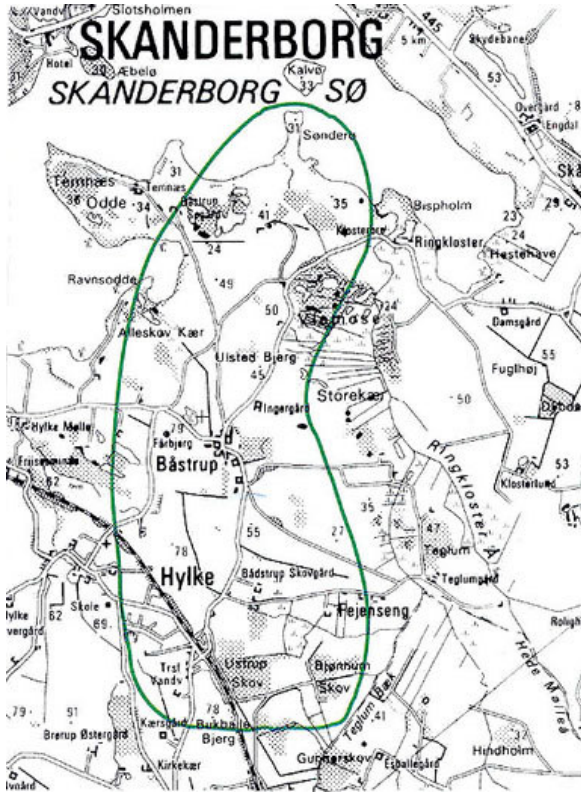
Udsigt mod syd fra toppen af Fårbjerg, hvorfra kan man danne sig et indtryk af de langstrakte randbakker, der udgør områdets mest illustrative udsnit af den Østjyske Israndslinie. Bakkernes indre består af sand fra det yngste Neogen (tidl. Tertiær). Foto: Tove Stockmarr (september 2004).

Da ismasserne smeltede væk, er vandet i første omgang strømmet mod vest og nord. Da der ikke findes smeltevandsaflejringer omkring Skanderborg Sø, der kan korreleres med denne begivenhed, mener man, at dette skyldes, at Skanderborg Sø var fyldt op af dødmasser. Smeltevandet har derfor ikke efterladt sig aflejringer i området.

En halv snes kilometer sydvest for Hylke-Fårbjerg området ligger Tebstrup Sø, der er anses for at være en tunneldal dannet ved den Østjyske Isrand.

Øst for området mellem Hylke og Fårbjerg findes en lavning, som i dag gennemstrømmes af Ringkloster Å. Lavningens dannelse er tolket som en inderlavning, der blev anlagt under en fremrykkende ismasse, der nåede frem til den Østjyske Israndslinie.

Efterhånden som ismasserne smeltede væk fra den Østjyske Israndslinie anlagde vandet et kompliceret dræningssystem gennem Gudenådalen. Herfra fik vandet til sidst forbindelse til Kattegat gennem Randers Fjord.

Kortet til venstre viser afgrænsningen af det National Geologiske interesseområde. Til højre ses områdets højdekurver, der giver et visuelt indtryk af randbakkernes langstrakte og markante udbredelse. Fra Geologisk Set – Det mellemste Jylland.